

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16C/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124200080
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2025:4124200080.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

16C/2/2024

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v spore žalobkyne: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom Pažitkova 4, Bratislava, IČO: 31 813 861, proti žalovanému: A. B., narodený XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. X, B., v konaní o zaplatenie 1.213,31 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

16C/2/2024

I. Konanie sa v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1213,31 eura od 05.06.2022 do 04.06.2023 z a s t a v u j e .

II. V zastavujúcej časti sa žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 1213,31 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 1213,31 eura od 05.06.2023 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobkyni sa proti žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

16C/2/2024

1. Žalobkyňa žalobou požadovala, aby Okresný súd Nitra (ďalej len „súd“) rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť jej žalovanú sumu vo výške 1.213,31 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že žalovanému bola v dňoch od 21.04.2023 až do 05.05.2023 poskytnutá neodkladná zdravotná starostlivosť. Pretože žalovaný nebol v čase ošetrovania a hospitalizácie zdravotne poistený, bola mu za vzniknuté náklady vystavená faktúra č. XXXXXXXXXXXX so splatnosťou dňa 04.06.2022 (správne malo byť 04.06.2023). Žalovaný faktúru neuhradil v lehote splatnosti a preto mu bola zaslaná predžalobná upomienka a to dňa 23.11.2023, pričom žalovaný si písomnosť neprevzal v odbernej lehote a do dňa podania žaloby žalovanú sumu neuhradil.

2. Súd vydal vo veci platobný rozkaz, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel, pričom tento sa nepodarilo žalovanému doručiť do vlastných rúk, preto ho súd v plnom rozsahu zrušil.

3. Žalovaný sa nevyjadril k žalobe, ktorá mu bola doručená po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu podľa § 106 ods. 3 CSP, pretože sa súdu nepodarilo doručiť mu žalobu ani na poslednú známu adresu na území Slovenskej

republiky (pobyt žalovaného na adrese C. X, B. ukončený ku dňu 20.03.2023) a ani zistiť jeho skutočný pobyt po uskutočnení všetkých potrebných úkonov.

4. Súd vec rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 177 ods. 2 písm. a) CSP s poukazom na § 219 ods. 3 CSP, pretože v danom prípade išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, hodnota sporu bez príslušenstva neprevýšila 2000 eur a žalovaný sa k žalobe nevyjadril, preto neboli skutkové tvrdenia žalobkyne sporné.

5. Žalobkyňa zobrala (podaním zo dňa 05.02.2025 na výzvu súdu) pred pojednávaním žalobu čiastočne späť v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.213,31 eura od 05.06.2022 do 04.06.2023, pričom zároveň požadovala úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo žalovanej sumy od 05.06.2023 do zaplatenia. Pretože sa v danej veci jednalo aj o zmenu žalobného petitu (žalobkyňa si uplatnila kvantitatívne väčšie plnenie v časti príslušenstva), súd uznesením, č. k. 16C/2/2024-86 zo dňa 17.02.2025 rozhodol o zmene žalobného petitu.

6. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

7. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

8. Podľa § 146 ods.1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

9. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Pretože žalobkyňa využila svoje dispozičné oprávnenie a vzala žalobu čiastočne späť skôr ako sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie, súhlas žalovaného so späťvzatím návrhu nebol potrebný, súd akceptoval čiastočné späťvzatie žaloby a konanie v časti úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1213,31 eura od 05.06.2022 do 04.06.2023 zastavil.

11. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania vždy skúmať procesné zavinenie na zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Súd za účelom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania v zastavujúcej časti zisťoval zavinenie na zastavení konania niektorej zo strán konania. V uvedenom prípade možno konštatovať, že procesné zavinenie na čiastočnom zastavení konania možno pričítať žalobkyňi, ktorá žalobu zobrala čiastočne späť, ako reakciu na výzvu súdu, vzhľadom na to, že si nesprávne, v rozpore s vystavenou faktúrou uplatnila úrok z omeškania oveľa skôr, ako mala nárok (namiesto 05.06.2023 si ich uplatnila od 05.06.2022 v dôsledku chyby v písaní). Súd by mal priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania, avšak zo spisu vyplýva, že žalovanému v uvedenom konaní žiadne trovy konania nevznikli, preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal v zastavujúcej časti nepriznal.

12. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty žalobcu a vykonal dokazovanie listinami, ktoré predložila žalobkyňa, z ktorých zistil tento skutkový a právny stav.

13. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa poskytla žalovanému neodkladnú zdravotnú starostlivosť spočívajúcu v ošetrovaní (hospitalizácii) žalovaného v Univerzitnej nemocnici Bratislava, na pracovisku v Staré Mesto v dňoch 21.04.2023 až 05.05.2023. Zároveň nebolo sporné, že vystavila žalovanému za vyšetrenie a hospitalizáciu v Univerzitnej nemocnici Bratislava dňa 05.05.2023 faktúru číslo XXXXXXXXXXXX, splatnú dňa 04.06.2023 vo výške 1.213,31 eura.

14. Žalovaný nebol na území Slovenskej republiky zdravotne poistený, keďže z overenia poistného vzťahu poistenca súd zistil, že poistný vzťah bol ukončený dňa 21.03.2023.

15. Upomienkou pred podaním žaloby zo dňa 23.11.2023 žalobkyňa vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 5 dní od doručenia tejto výzvy, ktorú listinu si žalovaný nevyzdvihol v odbernej lehote.

16. Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 577/2004 Z. z.“), na základe verejného zdravotného poistenia sa plne alebo čiastočne uhrádzajú služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

17. Podľa § 38 ods. 2 zákona č. 577/2004 Z. z., služby podľa odseku 1 sa plne alebo čiastočne uhrádzajú z verejného zdravotného poistenia, len ak súvisia so zdravotnou starostlivosťou plne alebo čiastočne uhrádzanou na základe verejného zdravotného poistenia.

18. Podľa § 38 ods. 3 zákona č. 577/2004 Z. z., ak sa poistencovi poskytuje zdravotná starostlivosť plne uhrádzaná alebo čiastočne uhrádzaná na základe verejného zdravotného poistenia, poistenc uhrádza, ak nie je oslobodený od úhrady podľa odseku 8,a)stravovanie a pobyt na lôžku počas poskytovania ústavnej starostlivosti za každý deň 1.ústavnej starostlivosti, najviac však za 21 dní tej istej ústavnej starostlivosti u jedného poskytovateľa, ak v druhom bode nie je ustanovené inak, 2.ústavnej starostlivosti v liečebni a v prírodných liečebných kúpeľoch a v kúpeľných liečebniach bez ohľadu na dĺžku ústavnej starostlivosti, b)spracúvanie údajov zistených pri poskytovaní ambulantnej starostlivosti v elektronickej forme pri každej návšteve, c) spracúvanie údajov zistených pri poskytovaní ambulantnej starostlivosti v rámci zubno-lekárskej pohotovostnej služby, ambulantnej pohotovostnej služby a ústavnej pohotovostnej služby, d)pobyt sprievodcu v ústavnej starostlivosti.

19. Podľa § 38 ods. 5 zákona č. 577/2004 Z. z. služby podľa odseku 3 sa uhrádzajú poskytovateľovi po ich poskytnutí v hotovosti; ak ide o služby súvisiace s poskytovaním ústavnej starostlivosti, pri prepustení z ústavnej starostlivosti alebo do desiatich dní po prepustení z ústavnej starostlivosti na účet poskytovateľa.

20. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

21. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

22. Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

23. Podľa § 494 Občianskeho zákonníka, z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, niečo konať, niečo sa zdržať alebo niečo strpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

24. Podľa § 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

25. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

26. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

27. Na základe vykonaného dokazovania, dospel súd k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaný bol v dňoch 21.04.2023 až 05.05.2023 hospitalizovaný v Univerzitnej nemocnici Bratislava (pracovisko Staré Mesto), v ktorej mu bola poskytnutá neodkladná ústavná zdravotná starostlivosť zo strany žalobkyne, pričom táto skutočnosť nebola v konaní sporná. Žalobkyňa žalovanému za vzniknuté náklady spojené s poskytnutím zdravotnej starostlivosti vystavila dňa 05.05.2023 faktúru č. XXXXXXXXXX v celkovej výške 1.213,31 eura, s dátumom splatnosti dňa 04.06.2023, keďže žalovaný nebol zdravotne poistený v čase hospitalizácie na území Slovenskej republiky. Žalovaný žalobkyni neuhradil platbu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v lehote splatnosti (ktorá nebola uhrádzaná z verejného zdravotného poistenia), preto súd žalobu považoval za dôvodnú a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.213,31 eura. Žalovaný nespochybnil ani skutkové tvrdenia o tom, že nemal uzavreté verejné zdravotné poistenie na území Slovenskej republiky v čase jeho hospitalizácie.

28. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s plnením svojho splatného záväzku voči žalobkyni, vznikol jej aj nárok na úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne z dlžnej sumy, v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a to počnúc dňom nasledujúcim po splatnosti vystavenej faktúry, čo súd akceptoval, pretože je nepochybné, že neuhradením uvedenej faktúry v lehote jej splatnosti sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením svojho peňažného záväzku od 05.06.2023. Vzhľadom na uvedené, súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú sumu s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože nebol dôvod na určenie dlhšej lehoty na plnenie.

29. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 odsek 1 CSP a pretože v konaní úspešnej žalobkyni (konanie bolo oslobodené od súdnych poplatkov) nevznikli žiadne trovy, súd jej nárok na náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal. Žalobkyňa si v konaní ani neuplatnila nárok na náhradu trov konania. Zároveň súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, tieto netvrdili v konaní ani strany sporu.

31. Nad rámec uvedeného súd konštatuje, že rozhodol až dvomi výrokmi o nároku na náhradu trov konania, pretože zákonodarca striktnie diferencuje medzi zásadou úspechu a zásadou procesného zavinenia na zastavení konania, čo celkom nepochybne vyplýva aj zo systematického výkladu, keď oba inštitúty reflektoval do iného ustanovenia. Okrem toho, žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku neukladá súdu, aby rozhodol jedným výrokom o nároku na náhradu trov konania, čo je odôvodnené napríklad aj v prípadoch, ak sú predmetom konania rôzne typy žalobných nárokov (žaloba na plnenie, žalobca na určenie, žaloba na určenie právnej skutočnosti, atď.). V tomto kontexte súd dodáva, že v súdnej praxi neexistuje jednotný názor na túto problematiku, v dôsledku čoho je podľa názoru súdu správne, ale nepochybne aj zákonné a spravodlivé rozhodovať na základe princípu separácie trov konania podľa § 256 CSP a 255 CSP. Podľa názoru súdu je potrebné odlišovať zásadu za procesné zavinenie na zastavení konania a zásadu procesného úspechu, pretože obe zásady sú postavené na rôznych skutočnostiach, ktoré je potrebné zohľadniť, ergo v prípade procesného zavinenia z dôvodu späťvzatia žaloby (i čiastočného), neprichádza k posudzovaniu dôvodnosti hmotnoprávneho nároku, zatiaľ čo úspech v merite veci je materiálным vyjadrením úspechu v hmotnoprávnej časti nároku. Ide teda o celkom zjavne dve rozdielne kategórie, ktoré nemožno zhmotniť do jedného výroku a to z dôvodu, že aj v prípade čiastočného úspechu by bola strana (respektíve žalobca/žalovaný) absolútnym spôsobom ukrátená a znevýhodnená o jej právo na náhradu trov konania, čo naráža na zásadu spravodlivého usporiadania vzťahov strán sporu. Okrem toho, aj Krajský súd v Nitre rozsudkom, č. k. 25Co/56/2022 - 509 zo dňa 10.08.2022 judikoval povinnosť súdu prvej inštancie rozhodovať samostatne v časti trov konania, t. j. v zastavujúcej časti a vo veci samej, čo odôvodnil použitím separácie trov konania podľa § 256 CSP a § 255 CSP. Súd vzhľadom na vyššie použil princíp separácie trov konania.

Poučenie:

16C/2/2024

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.